

בס"ד. שיחת ש"פ עקב, מבה"ח אלול, ה'תשי"א.

בלתי מוגה

א. הסדר ב"שבע דנחמתא" — שההפטרה הראשונה היא "נחמו נחמו עמי"², שהיא ההפטרה דפרשת ואתחנן, וההפטרה השני' היא "ותאמר ציון עזבני ה'"³, שהיא ההפטרה דפרשת עקב.

ובביאור סדרם של הפטרות אלה — כמ"ש בתוס'⁴ ש"דרך הנחמות להיות הולכות ומשובחות יותר" — איתא באבודרהם⁵ בשם המדרש ש"תקנו לומר בתחלת הפטרות הנחמות נחמו נחמו עמי, כלומר, שהקב"ה אמר לנביאים נחמו נחמו עמי, על זה משיבה כנסת ישראל ותאמר ציון עזבני ה', כלומר, איני מתפייסת מנחמת הנביאים", שזהו תוכן ההפטרה שלאח"ז, "עני' סוערה לא נוחמה"⁶, "כלומר, הנביאים חוזרין ואומרים לפני הקב"ה הנה כנסת ישראל לא נתפייסה בתנחומין שלנו, על זה חוזר הקב"ה ואומר אנכי אנכי הוא מנחמכם".

ובזה מודגשת גודל מעלתם של בני:

אע"פ שכללות ענין החורבן והגלות הי' באשמתם של בני, כמ"ש "מפני חטאינו גלינו מארצנו", מ"מ, קיבלו בני נחמה, ולא רק נחמה סתם, אלא "נחמה בכפלים" ("נחמו נחמו"), שלא בערך לגבי המשוער אצלם. ולאחרי כל זה — באים בני בטענה שאינם מסתפקים גם בנחמה בכפלים, להיותה נחמת הנביאים, ואילו הקב"ה בעצמו — טוענת כנס"י — "עזבני"!

וחידוש גדול יותר — שאף שגם הנחמה שע"י הנביאים היא נחמה של הקב"ה, שהרי הנביא הוא בתכלית ההתאחדות עם הקב"ה, עד כדי כך, שאינו צריך לומר "ונתן ה'", אלא יכול לומר "ונתתי" ("ונתתי מטר ארצכם גו' ונתתי עשב גו'")⁷ כאילו מדבר בעדו⁸, מ"מ, מקבל הקב"ה טענתם של בני שאינם מסתפקים בנחמת הנביאים, וחוזר ומנחמם בעצמו: "אנכי אנכי הוא מנחמכם".

(6) ישע"י נד, יא.

(7) שם נא, יב.

(8) ראה איכ"ר ספ"א.

(9) פרשתנו יא, יד-טו.

(10) ראה לקו"ת אחרי כו, ב. ובכ"מ.

(1) ראה טושו"ע אר"ח סו"ס תכח.

(2) ישע"י מ, א.

(3) שם מט, יד.

(4) מגילה לא, ריש ע"ב.

(5) בסדר הפרשיות וההפטרות.

ויש לקשר זה עם פרשת עקב, שהתחלתה "והי' עקב תשמעון גו' ושמר ה' אלקיך לך את הברית ואת החסד אשר נשבע לאבותיך" — שזהו מצד ההתקשרות דבנ"י עם הקב"ה באופן של ברית ושבועה שלמעלה מטו"ד.

* * *

ב. מאמר ד"ה ויהי' עקב תשמעון גו'¹¹.

* * *

ג. דובר אודות הפירוש ד"והי' עקב תשמעון", שקאי על "מצות קלות .. שמשליכין אותן תחת עקביהן"¹², שאין לחלק ולהקדים המצוות שבבחינת "ראש" (ענינים חמורים) להמצוות שבבחינת "עקב" (עניני הידור לפני משורת הדין)¹³, כפי שמתחייב ע"פ השכל, כיון שהיסוד לקיום המצוות הו"ע האמונה וקבלת עול, וזהו גם היסוד לענין החינוך¹⁴ — הוגה ע"י כ"ק אדמו"ר שליט"א, ונדפס בלקו"ש ח"ט ע' 89 ואילך.

* * *

ד. רוצה¹⁵ אני לבאר ענין, ובקשתי, אשר כל אחד יפרסם זה בכל

ומוכרח לדלג חצי או שלשת-רבעי תפלה (ראה גם תר"מ ח"ב ריש ע' 134. וש"נ).

(14) ולא כמו אלו שטענו (בנוגע לחינוך הילדים ברוסיה בזמנים ההם), שיש ללמוד עם ילדים רק ענינים המוכרחים — מה שלומדים בבתי-הספר הממשלתיים — שבלעדם אי אפשר לחיות; אבל עניני אמונה אפשר ללמד גם לאח"ז, כשיהיו בני עשרים שנה, וכיו"ב.

(15) מכאן ואילך — הוגה ע"י כ"ק אדמו"ר שליט"א באידית (ונדפס בהוספות ללקו"ש ח"ב ע' 623 ואילך). וגם בלה"ק (נדפס בהוספה לסה"מ תש"ד ע' 270 ואילך).

במהדורא זו ניתוספו עוד איזה ציוני מ"מ, וכמה פרטים מהנחה בלתי מוגה. — כ"ק

אדמו"ר שליט"א הורה שהתלמידים יחזרו תוכנה של שיחה זו בבתי-כנסיות, והוסף, שבמקומות המתאימים — כדאי גם להדביק על הכותל העתק מהשיחה. כמו כן שלח כ"ק אדמו"ר שליט"א לכו"כ העתקה משיחה זו ע"מ לפרסמה במקומותיהם (ראה לדוגמא: מכתב ט"ז אלול שנה זו (אג"ק ח"ד ע' תפג)).

(11) ראה גם לקו"ש ח"ט ע' 71 ואילך — מהמאמר והשיחה דש"ק זה (בשילוב עם שיחת כ"ף מנחם-אב תשכ"ט).

(12) תנחומא ריש פרשתנו.

(13) ולדוגמא: הטענה שאי אפשר לדרוש אמירת שיעור תהלים לאחרי התפלה, בה בשעה שלפעמים מחסיר חלקים מהתפלה עצמה — שכאשר מגיע לביהכ"נ באמצע התפלה, באמרו שהסיבה לכך היא בגלל היותו עסוק ב"חפצי שמים"... אזי מדלג פסוקי דזמרה, ואומר רק "ברוך שאמר", "ארשרי", "ישתבח", ברכות ק"ש וק"ש, כדי שיוכל להתפלל בציבור, כך, שהוא "אנוס"*,

(* אבל באמת יודע שבדיעבד הרי הוא מרוצה מזה! ... וכפי שאמר פעם כ"ק מו"ח אדמו"ר בשם זקני החסידים הפירוש ד"על חטא שחטאנו לפניך באונס וברצון", שה"אונס" עצמו הוא "ברצון", והיינו, שבדיעבד הרי הוא מרוצה מזה (אג"ק שלו ח"ו ע' פה. וראה גם ח"ג ע' תל).

אופן שהוא יכול, ואחרי ש"ק יפרסמו זה גם באופנים כאלה שאין יכולים להשתמש בהם בשבת.

רשאים לומר הדברים בשמי או שלא בשמי¹⁶, ובלבד שתהי' תועלת יותר להפירסום והעיקר לקליטת הדברים אצל השומעים.

ה. על חודש אלול אמרו רז"ל¹⁷ ששמו מרומז בר"ת של הפסוק¹⁸:
"אנה לידו ושמתי לך".

פסוק זה הוא בפרשה שבה מדברת התורה באדם שהרג את חברו בשוגג (מבלי דעת), והתורה, תורת חיים, אומרת, שיקבעו מקום, ערי מקלט, שינוס שמה הרוצח, ובאופן זה לא יירא מגואל הדם, הרוצה להנקם בעד הדם השפוך, שיהרגהו — כפי שמבואר בארוכה בפ' מסעי¹⁹ ובכ"מ.

והנה, הר"ת ד"אלול" אינו מהתיבות הראשונות בהפסוק שמדובר בהן על המעשה שעשה האדם, כי אם מהתיבות בהפסוק המדברות בזכותו ("אנה לידו"), ותיקונו של האדם החוטא, ע"י ערי מקלט ("ושמתי לך"). ולהוסיף, שערי מקלט היו בכל מקום שהיו שם בני ישראל, הן במדבר²⁰, הן בארץ ישראל והן בעבר הירדן — שזה הי' חוץ לארץ ישראל²¹.

ו. והנה, זוהי פעולת ערי מקלט בהצלת גופו של הורג נפש בשגגה.

אבל הרי גם נשמתו צריכה תיקון, כי עבר עבירה גדולה וחמורה. אמת, עשה זאת בשוגג — אבל הרי גם השוגגים בני עונש הם, וצריכים כפרה²².

ולכאורה זה גופא צריך ביאור: מדוע מגיע עונש להשוגג?

והטעם, כי באמת יפלא הדבר איך אדם מישראל יעשה עבירה

(21) ראה ג"כ ספר המצוות להרמב"ם עשין קעו בסופה. ספרי למסעי לה, יג (הובא בג"כ הרמב"ם הל' רוצח פ"ח ה"א). ירושלמי מכות פ"ב ה"ו ותוספתא שם*. ביאור הרי"פ פעולא לסהמ"צ לרס"ג פרשה נט בסופה. ואכ"מ. (22) רש"י ד"ה תולה (שבועות ב, א).

(* ראה גם מכתב ט"ז אלול שנה זו (אג"ק ח"ד ע' תפח ואילך).

(16) ראה פסחים קיב, סע"א: "אם בקשת כו". מג"א או"ח סו"ס קנו, ובספרים שהובאו בארחות חיים שם. (17) פע"ח שער ר"ה פ"א. שעה"פ להאריז"ל עה"פ משפטים כא, יג. (18) משפטים שם. (19) לה, ט ואילך. (20) מכות יב, ב. הובא בפירש"י עה"ת (משפטים שם).

ואפילו בשוגג? כי הרי לא רק נשמת איש הישראלי אלא אפילו גופו צריך לברוח ולהתרחק מזה מצד הטבע שלו, כי הרי זהו דבר המזיקו, המזיק את הגוף ואת הנשמה, וכמו שאין שייך לומר, אשר יקפוץ לתוך האש בשוגג²³. — ומפני זה הרי, באמת, "לא יאונה לצדיק כל און"²⁴.

אמנם טעם הדבר הוא — מפני שנפש הבהמית היא בהתגברות²⁵ אצלו, כלומר הבהמה שבו היא בהתגברות על האדם שבו, היא מכסה על האדם דנפש האלקית, ועל ההרגש שלו, ומושכת את האדם מישראל לעשות דבר שהבהמה שבו נמשכת לזה. ומפני שנתן האדם לנפש הבהמית להתגבר²⁶, ועפ"י רוב עוד עזר לזה ע"י הנהגות לא טובות — לכן בן עונש הוא וצריך כפרה.

וכפרה זו נעשית ע"י ערי המקלט, שהרי ענינם של ערי מקלט הוא — גלות²⁷, וידוע²⁸ אשר "גלות מכפרת"²⁹.

ז. עוד דבר ישנו בערי מקלט — עוזרים הם גם בהצלת הורג נפש במזיד, וכמאמר רז"ל³⁰ "אחד שוגג ואחד מזיד מקדימין לערי מקלט". שמה הרי הוא, בנתיים, בטוח מגואל הדם. ורק אחרי כן בית דין שולחין ומביאין אותו משם לבית דין, וכאשר — "ושפטו העדה" הנה אז "והצילו העדה"³¹. וכידוע³² אשר אם דנו למיתה פעם אחת לשבע שנים היתה הסנהדרין נקראת: חובלנית.

ובכל אופן, עד המשפט הרי הוא בטוח ומוצל. ובנתיים הרי יכול לעשות תשובה.

ח. בענין זה — יש מעלה בזמן הגלות לגבי זמן הבית. כי בזמן

אף שיש לו כל צרכיו) הוא אפילו כשמוכבדין אותו בעיר גלותו, שהרי, ההיתר לקבל הכבוד הוא רק לאחרי שאומר להם רוצח אני ואעפ"כ רוצין לכבדו, כפי ששנינו (מכות יב, סע"ב במשנה) "רוצח שגלה לעיר מקלטו ורצו אנשי העיר לכבדו, יאמר להם רוצח אני, אמרו לו אף על פי כן (אנו רוצים לכבדך) יקבל מהם", וא"כ, אי-הנעימות והצער שבאמירת "רוצח אני" ה"ז גופא ענין של כפרה, ע"ד כללות הענין דגלות מכפרת (מהנחה בלתי מוגה).

(30) מכות ט, ב (במשנה).

(31) מסעי לה, כר"כ.

(32) מכות ז, א (במשנה).

(23) להעיר משו"ע חו"מ ר"ס שפג. וראה גם אג"ק ח"א ס"ע תג ואילך.

(24) משלי יב, כא.

(25) תניא אגה"ק סו"ס כח (מלקו"ת להאריז"ל פ' ויקרא).

(26) ראה תניא פ"ג: הרע הוא בתקפו בגבורתו .. ואדרכה נתחזק יותר בהמשך הזמן שנשתמש בו הרבה באכילה ושתי' ושאר עניני עולם הזה.

(27) ראה תוד"ה מירי (מכות יא, סע"ב). ס' החינוך מצוה תי.

(28) ברכות נו, סע"א. וש"נ.

(29) ולהעיר, שזה שגלות מכפרת (בגלל הצער שבפרידתו מאוהביו ומארץ מולדתו,

הבית לא הועילה תשובה לפטור מעונש את ההורג נפש בשגגה או במזיד, וגם אם עשה תשובה היו מענישין אותו.

— ומבואר בשו"ת נודע ביהודה³³, מפני מה לא הועילה תשובה על עונשי בית דין שלמטה. והטעם, כי תשובה היא דבר שבלב, וכיון שאין לו לדיין אלא מה שענינו רואות, אין תשובה שבלב מועילה לבטל פסק הבית דין (של אדם).

משא"כ לאחר חורבן הבית — וגם ארבעים שנה קודם החורבן — יבנה במהרה בימינו — אשר אז בטלו דיני נפשות³⁴, ונשאר רק דין ד' מיתות, שמענישים על זה מלמעלה, הנה אז מועילה התשובה³⁵, וכמאמר רז"ל³⁶: "אדם עבר עבירה ונתחייב מיתה למקום מה יעשה ויחי" אם הי' רגיל לקרות דף אחד יקרא ב' דפים וכו'".

קוב"ה", ואז שפכו עליו מים... והכריזו "טהור טהור"... ומאז, הי' מתפאר בפניהם שזכה לכך שהקב"ה קראו בשמו, וקיים בו מ"ש "זורקתי עליכם מים טהורים"!!... —
הויכוח ביניהם (בין הצמח-צדק להטשערקאסער) בענינו של השוחט, התנהל באמצעות חילופי מכתבים. בתחילה היו חילופי המכתבים ב"לומדות", ובסופו של דבר כתב הטשערקאסער להצמח-צדק שלדעתו צריכים להחזירו לשחיטה, וסיים, ש"שחיטתו כעולה וכקרבן", והשיב לו הצמח-צדק מיני' ובי': "מה עולה וקרבן אסורים (בזמן הזה) כך שחיטתו אסורה". כתב הטשערקאסער להצ"צ שהשוחט עצמו הי' אצלו ולא ראה על מצחו שום רושם של עבירה, והשיב לו הצמח-צדק, שהרושם במצחו נמחה בדמעות של תשובה*, ואעפ"כ, כיון שהיתה גביית עדות בב"ד על מעשה העבירה, אין לו לדיין אלא מה שענינו רואות, ולכן, ע"פ דין שחיטתו אסורה.

ונמצא, שגם בזמן הזה לא מועילה תשובה בנוגע לענינים שנמסרו לב"ד, אבל, בנוגע לביטול העונש מצד ב"ד של מעלה, מועילה התשובה (מהנחה בלתי מוגה).

36 ראה ויק"ר רפכ"ה והובא בתניא אגה"ת פ"ט (מתנדב"א) בביאור, עיי"ש. ועייג"כ תורה דין (כתובות ל, ב).

(* ראה גם אג"ק ח"ג ע' קעט. התועודיות תשד"מ ח"ג ע' 1454.

33 אור"ח מהד"ק סי' לה.
34 סנהדרין מא, א. ועיין תור"ה מיום (כתובות ל, א).
35 ויש להוסיף ולהעיר מהסיפור הידוע אודות השקו"ט והויכוח בדניו של שוחט שהעבירוהו ב"ד מהשחיטה בגלל שעבר עבירה כו', שהתנהל בין הצמח-צדק להרה"צ ר' יעקב ישראל מטשערקאס,
— ר' יעקב ישראל מטשערקאס הי' גיסו של הצמח-צדק (שניהם היו חתניו של אדמו"ר האמצעי), והיו נוהגים ללמוד שניהם יחד נגלה וחסידות (משך זמן — עוד בחייו של רבינו הזקן).

[כ"ק אדמו"ר שליט"א חי"ך, ואמר:]
בבית-המדרש שנהגו ללמוד שניהם, הי' יהודי אחד שוטה ("פעטאָן"), שדימה לעצמו שמצד מדרגתו שייך הוא לגילוי אליהו, ועסק בתעניות וסיגופים, בלימוד זהר וכתבי האריז"ל, ו"המתין" לגילוי אליהו. פעם אחת החליט הטשערקאסער — שהי' מחסידי פולין, ואהב לעשות מעשה קונדס ("אָ שטיף טאָן") — ללמדו לקח (בחשבו שעי"ז יחדול מדמיונותיו...): שניהם — הטשערקאסער והצ"צ — עלו לעליית-גג בביהמ"ד, והתעטפו בסדינים לבנים, וקראוהו (לאותו "פעטאָן") בשמו ללא כל תואר ("רבי" וכו'), וכשמעו שקורין בשמו, נענה ואמר [כלשון הזהר (ח"א כב, א) בנוגע לרשב"י — "דהוה קרי לי שמעון ולא רבי שמעון]: ודאי האי הוא

ט. וככל הדברים האלה הוא ג"כ ענינו של חודש אלול.

בהר"ת דאלול, "אגה לידו ושמתי לך", מרומז שחודש זה הוא העיר מקלט על המעשים לא טובים שעשה האדם במשך כל השנה, על ידי חשבון הנפש ותשובה. כי אם, ח"ו, חטא ופגם ועבר את הדרך, דרך הוי' — הנה בכל עבירה שעשה הרי הוא רוצח נפש, "שופך דם האדם באדם"³⁷, היינו שהוא "שופך דם האדם", אדם דקדושה, הוא נוטל ומוציא דם וחיות מנפש האלקית שלו, ומוסרם "באדם" — אדם בליעל הוא היצה"ר³⁸, שופך דם האדם בשוגג או במזיד.

והחודש אלול הוא ערי המקלט, אם החוטא גולה לחודש אלול — מנתק עצמו ויוצא מהישות ומציאות שלו³⁹, "מארצך וממולדתך ומבית אביך"⁴⁰ — מרצונותיו, רגילותיו ומהמסקנות של השכל טעם ודעת שלו⁴¹ — ויהי' בבחי' "ונס" ⁴² שמה⁴³, אשר "שם תהא דירתו"⁴⁴ — כלומר שהוא מחליט בנפשו "להתיישב שם", לסדר ימי חייו בסדר החדש של חשבון הנפש ותשובה, אזי — "גלות מכפרת".

ולא רק הענינים הלא טובים שעשה בשוגג יתכפרו, אלא גם הענינים הלא טובים שעשה במזיד יתכפרו, כי הלא עתה מועילה תשובת "שופך דם האדם", וכנ"ל.

וגם אפילו אם אינו יכול להגיע למדריגת תשובה מאהבה, שאז "זדונות נעשות לו כזכויות"⁴⁵, אבל, עושה הוא תשובה מיראה עכ"פ, אם מיראת העונש או מיראת הדין, או מיראה של ימים הנוראים, מיראת "אני לדודי ודודי לי"⁴⁶ — ר"ת אלול⁴⁷ — מהתבוננותו דתלת קשרין⁴⁸ מתקשראין דא בדא ישראל באורייתא ואורייתא בקוב"ה, והוא בעצמו — ע"י העבירה, אשר "עונותיכם מבדילים ביניכם ובין ה' אלקיכם"⁴⁹,

43 מסעי לה, יא.

44 מכות יא, ב (במשנה).

45 יומא פו, ב.

46 שה"ש ו, ג.

47 פע"ח שם. שער הפסוקים שה"ש

עה"פ. — ראה ג"כ קונטרס ח"י אלול

ה'תש"ג ע' מב ואילך (סה"ש תש"ג ע' 177

ואילך).

48 ראה זח"ג עג, א. וראה גם במאמר

פ"ב (לעיל ע' 277 ואילך).

49 ע"פ ישע"י נט, ב.

37 נח ט, ו.

38 לקר"ת במדבר יג, ג.

39 ראה בס' החינוך שם: צער גלות

ששקול כמעט כצער מיתה, שנפרד האדם

מאוהביו ומארץ מולדתו ושוכן כל ימיו עם

זרים.

40 ר"פ לך לך.

41 ראה סד"ה לך לך תרס"ו (המשך

תרס"ו ע' טז).

42 ראה תניא פל"א: כי ברוח כו' לעתיד

כו' ובמנוסה לא תלכון. ועייג"כ וככה הגדול

בתחלתו.

מרוחק ומנותק מעצמות ומהות א"ס ב"ה — הנה, כאשר מתבונן ומתעמק בזה בא לידי תשובה מיראה, "זדונות נעשות לו כשגגות"⁴⁵, ו"גלות מכפרת".

י. אמנם אין הכוונה בזה לענין הסיגופים ותעניות — כמו בערי המקלט, שאין הכוונה בהם שהאדם הגולה צריך לענות ולסגף עצמו. ענינם של הערי מקלט הוא — גלות, אשר עצם הגלות — מכפר. אבל נותנים לו בהעיר מקלט הדברים שהי' מורגל בהם בביתו. בהערי המקלט נאמר⁵⁰: "וחי — עביד לי' מידי דתהוי לי' חיותא". ולכן הדין הוא, ש"תלמיד שגלה מגלין רבו עמו". הגם אשר התלמיד הוא רק טפל אל הרב, מכל מקום "מגלין רבו עמו".

וכאשר רבו יהי' עמו, הנה מבלי הבט על ריחוק הערך שביניהם — "עביד לי' חיותא", היינו, שרבו יביאהו לידי תשובה, עד שיגיע לבחי' "ואתם הדבקים בהוי' אלקיכם חיים כולכם היום"⁵¹ — "היום אם בקולי תשמעו"⁵².

יא. עוד זאת, שעיי"ז שהאדם יקיים ה"ונס שמה", לרוץ לתוך חודש אלול — ינצל מגואל הדם, "הוא השטן", "הוא היצה"ר" המסית לחטוא, הוא המקטרג, "הוא המלאך המות"⁵³, גואל הדם שרוצה להנקם מהאדם.

השטן הוא גואל הדם הטוען: פלוני הרג את הנפש, הרג את הנפש האלקית שבו, שופך דם האדם דקדושה באדם הבליעל. והעצה לזה: "והיו לכם הערים למקלט מגואל (הדם), ולא ימות הרוצח עד עמדו לפני העדה למשפט"⁵⁴.

וגם אפילו אם היו ענינים שעשה במזיד, הנה עד הדין ומשפט של ראש השנה יכולים להפטר גם מזה ע"י תשובה, כנ"ל.

יב. וזהו הענין שצריכים לפרסם:

הקב"ה אומר לישראל:

אני נותן לכם עשרים ותשעה, שלשים יום⁵⁵, אשר במשך הימים האלו,

(54) מסעי לה, יב (ובפרש"י).

(55) ראה מג"א סי' תקפא סק"ב. — להעיר מר"ה (יט, ב) דעיבור רצו כט' רצו למ"ד. וכן פסק הרמב"ם (הל' קידוה"ח

(50) מכות י"ד, א.

(51) ואתחנן ד, ד.

(52) סנהדרין צח, א.

(53) ב"ב טז, א.

אם תנתקו עצמכם מהרגילות והנהגות הלא טובות שנהגתם עד עתה — ונס שמה. תנוסו לתוך הסדר והנהגה של אלול להשתקע שם — אזי תוכלו לתקן כל מה שלא הי' כדבעי למיהוי עד עתה, ובמילא יהי' למקלט מגואל הדם מכל הקטרוגים.

וע"י תשובה,

בתחלה תשובה מיראה, שנעשו לו כשגגות, ואח"כ תשובה מאהבה, שנעשו לו כזכיות —

תכתבו ותחתמו — לאלתר בספרן של צדיקים⁵⁶,

לשנה טובה ומתוקה.

חלק תושב"כ פ' שמות (שו, ב ואילך).
(56) ראה ר"ה טז, ב.

ספ"ד). ובשנת עיבור מוסיפים ולכפרת פשע
(א"ר ופמ"ג לאו"ח סי' תכג). ראה של"ה